

Chhuh fan : October 1984

RAMTHAR

AUGUST

2023

TAKARJALA KOHHRAN BIAK IN

Takarjala Kohhran member-te leh Mission Vengthlang Kohhran member, Work Camp-a feh chhuakte

Takarjala Kohhran member-te hi Debbarma hnam an ni a. Khumulwng Pastor Bial chhûnga awm a ni.

SERMON

Tlákchham hlau lo ringtu

Phêk

8 - 11

KUM 39-NA

AUGUST 2023

BU 451

RAMTHAR ASSOCIATION CHANCHIN BU THILA KIP CHHUAK

EDITORIAL BOARD 2022 - 2024

Editor	: Rev. Thangzauva	9612950043 (M)
Joint Editors	: Upa Lal̄hahluna Ralte	9862570502 (M)
	Upa Zoramthanga	9436362385 (M)
News Editor	: Pi Ruth Lalhmangaihi	9862306787 (M)
Cir. Manager	: Pu Lallawmnakima Hmar	8794905993 (M)
Publisher	: Rev. R. Lalhmingsanga	9534928171 (M)

[Office hun chhúngin biak ni thei se]

Member-te

Rev. Dr. C. Chawngmingliana	: Synod Moderator
Upa B. Lalhmunliana	: Synod Secretary (Sr.)
Rev. Dr. K. Lallawmzuala	: Executive Secy., i/c Mission
Upa Lalramliana	: BEC Member
Upa H. Zoramthanga	: BEC Member

Thu chhuah t̄ur nei chuan h̄ngahte hian a thawn theih e:

1. Editor/Cir. Manager, Ramthar Chanchinbu, Synod Office, Aizawl, Mizoram - 796001
2. Email: ramtharchanchinbu@gmail.com
3. Whatsapp: 8794905993

Ramthar Chanchin bua thu chhuah hi a ziaktu mawhphurhna a ni.

SYNOD MISSION BOARD HOTUTE

Rev. Dr. K. Lallawmzuala	Executive Secretary
Rev. R. Lalhmingsanga	Secretary
Upa Lal̄hahluna Ralte	Coordinator

KUM KHAT LĀK MAN - ₹ 60/-

A CHHÚNGA THU AWMTE

1. Editor thukhawcháng	1
2. Keimahni	2
3. Ringthar Chanchin Ngaihnaawm	3-7
4. Sermon	8-11
5. BUH HMUN AṬANGIN:	12-24
(1) Doidam khuaa rawngbàwl̄na	
(2) Dhaniakhali Kohhran rawngbàwl̄na	
(3) Rangkachak buhphal kengin	
6. Ramthar rawngbàwl̄na ṭhuang thum - I	25-30
7. Ramthar Feh	31-32

MIKHUAL AWM DÀN

Rev. Thangzauva

Zin thìn chuan mikhual awm dàn chu kan hre ÷heuh mai. In neituten, ‘Insil rawh’, ‘Chaw kíl rawh’ an tih nghâkin kan ÷hu zum dék a. Chaw ei khamah, ‘Ka puar hle mai’ tih report a ngai ziah bawk. Thawmhnaw inthlâk dâwnin chuar deuh pawh chuar lo hâkin hâk a ngai a. Mahni thawmhnaw, ÷awng pawh ÷awng thei lo kha ngaihdam a ngaih phah a. Zànah thlen inte hriat hlau ni àwm takin zàwi têin thawmhnaw ilo dahna kan khawih ri rek rek ÷hìn. Engah mah thû kan nei ve lo - thlen inte thû leh tâ vek a ni. Mahni ina hawn hlàn a nghahhlehawm ÷hìn hle.

Mikhual leh khualzin te dinhmun chu a páwnlângin, an khawngaihthlâk hle. Chuvàngin, Hebrai ziaktu chuan mikhualte chung a ÷hat chhuah tùrin min chah; ÷henkhatten hre lovin vàntirhkohte an thleng a ni tih a sawi (Heb 13:2). Lal Isuan, “Mikhual ka nihin min thleng a,” a ti. Ei leh in tùr nei lo, rethei leh harsate thil kan pêk hian Lal Isua kan thleng a, kan mikhual tihna a ni (Mt 25:35-36).

Sam ziaktu chuan, ‘Leiah hian mikhual ka ni a,’ a ti (Sam 119:19). Rinna neia thi tate - Abela, Enoka, Nova, Abrahamah leh Sari te khân leiah hian mikhual leh khualzin mai an ni tih an inhre Chiang hle (Heb 11:13). Lei thil aiin chung lam, vàn lam thilah an rilru an nghtat zâwk (Kol 3:2). Mikhual chám rei mai an ni tih inhriain fimkhur takin, hnung lama mit nei angin an nung. An hawna tùr an lungkham a, leiah ni lovin, vànah ro an khâwl khâwm (Mt 6:19-21). Mikhual â ber pawh thlen ina chàm hlen tum an awm ngai lo. Thlen ina awm dàn chin tâwk hre lo chu zak takin, in neitupa kamkhat tâwkin hnar hawn an ni thuai ang. Ringtute hian lei hi kan mikhualna ram a ni tih hriain awm dàn tâwk thiam tùr a ni. Chuti lo chuan kan beisei leh duh hun hmian hnar hàwn kan ni hlauh dah ang e.

*He lei ram mi kan ni lo,
Khualzin kal lai mék kan ni.*

KEIMAHNI

† TUARPUINA:

1) Pu Manglallura (87), Aizawl Chanmari, Pu R. Vanlalvena, Headmaster, Kawrthindeng (Home Mission South) pa chu ni 4.7.2023 khán thaw-hah vângin a thi.

2) Upa Chhimhrúta (81), Kelsih, Pi Lalzuimawii, Evangelist, Hayuliang (Arunachal East) pa chu ni 6.6.2023 khán Lung leh Chuap ̄tha lo avângin a thi.

Ramthar Editorial Board-in lusún chhúngte a tuarpui tak zet a ni. Pathianin awmpuiin thlamuan rawh se.

† **MISSIONARY DAH NGHEH & LÂK BELH** : Synod Executive Committee remtihñain SMB hnuaia kum 2007 leh a hma lam aṭanga Contract-a thawk mék, Missionary 45-te chu June 1, 2023 aṭangin tihngheh (regularise) an ni.

Tin, Missionary 50 lâk zínga mi pakhatin a zawm theih loh avângin a post ruakah hian Waiting List No. 1, Lalengkimi MA (Eco) D/o Lalbela, Sialhawk chu lâk a ni a. July 2023 aṭangin SHMS, Marpara-ah Evangelist Teacher hna a thawk ṭan nghâl.

† **ARUNACHAL EAST OFFICE THAR** : June 15, 2023 khán Arunachal & Assam Mission Field 'East' Headquarters Office building thar chu Rev. Dr. K. Lallawmzuala, Executive Secretary i/c Mission-in (Guwahati aṭangin *online*-in) Pathian hnênah hlânin a hawng.

BANK KAL TLANGA RAMTHAR MAN PE DUH TÁN

Account Holder : SYNOD RAMTHAR

Account No : 10665621086

IFSC : SBIN0007058

Bank : State Bank of India

Branch : Mission Veng

Bank-a pete chuan an pêk veleh Circulation Manager (WhatsApp No. 8794905993) hnênah hriattír ni se.

RINGTHAR CHANCHIN NGAIHNAWM KA TESTIMONY

*Rishab Das
Karimganj*

Mobile No: 8822907095

Ka hming chu Rishab Das a ni a. Barak Area, Assam-a Karimganj khuaah Bengali Hindu chhúngkuuaa piang ka ni. Naupang tê ka nih lai aṭangin ka nuin Hindu Temple-ah min hruai ṭhìn a. *'Isua Krista'* tih hming ka hriat hmasak ber hian páwl khat zirlai ka ni a. Kan sikul-ah Kristian Missionary pathum an lo kal a, milem mawi tak tak leh hmuhnawm tak tak chuanna lehkhahute hi min pe a. Phêk tàwp berna Kraws lem chu ka nu bulah eng nge tih ka zâwt a. Ka nu chuan, *"Kristiante Pathian a nih kha,"* a ti mai a.

2016 December thla a lo nih chuan ka thinlung leh ngaihtuahnaah hian *'Isua Krista'* tih leh *'Kraws Thianghlim'* tih hi a chám reng mai a, Hindu-ten lehkhabu thianghlim kan nei ang bawkin Kristiante chuan lehkhabu thianghlim *'Holy Bible'* an nei tih ka hria a. Internet lamah kan zawng chhin a. Thuthlung Hlui leh Thuthlung Thar bâkah Holy Bible a bu hrang hrangte chu a lo lang ṭeuh a, chhiar tùr ber pawh chu ka hrethiam leh si lo va.

Kum 2018 Krismas ni tak khán a wawi khat nán Silchar Presbyterian Biak In-ah ka va inkhâwm ve a; mahse, tu mah hmelhriat ka neih loh avàng leh Kristian-ah ka la inpêk loh avàngin rei pawh awm lovin ka chhuak lehngghâl a. Mahse, a ni tèlin Isua krista chanchin hriat belh châkin ka tuihâl a. Kum 2019 September thla khán ₹ 500 man Holy Bible chu ka lei ve ta râwih a. A tir aṭangin ka chhiar ṭan ngghâl a. Thuthlung Hlui lam a nih avàng te, chhiar dàn tùr leh a awmzia min hrihthu tùr tu mah ka neih loh avàngin hriatthiam loh tam tak ka nei

a. Mahse, ka chhiar ve zêl a, ni tin Kristiante Pathian hnênah ka ɣawngɣai bawk ɣhìn.

Ni khat chu, kan chhúngkuuaa chaw ei dawhkàn kan kíl ɣhap laiin Isua krista chu Lal leh Chhandamtuah ka pawm thu ka sawi a; mahse, ka chhúngte chuan ka fiamthu emaw tiin engah mah an ngai lo va, an sawi zui hek lo. Kum 2020 khán Computer ka zir laiin Silchar Presbyterian Biak In-ah chuan ka va kal leh ta a. Ka mi va hmuh hmasak ber chu Silchar Mission Compound-a Missionary, Pi Lalhlunchhúngi a ni. Bialtu Pastor, Rev. B. Zobiaktluanga te, Pro Pastor Lalrindika Pachuau te nèn pawh kan inhre chho zêl a. Hun âwl ka neih apiangin Biak In-ah chuan ka inkhâwm ta ɣhìn a.

Ka Kristian ɣhian hmasa ber kawng engkima min kaihruaia min thlâwp tlattu, wawiin thlenga ka ɣhian ɣha ber páwl la ni reng, Rajdeep Nath Mahajan nèn he hmunah hian kan intawng a. Ani hian tûnah hian BD a zir mék nghe nghe a ni. Pi Lalhlunchhúngi hian Isua chanchin min hrih ɣhìn a. Rev. B. Zobiaktluanga hian Bible chu Thuthlung Thar aɣanga chhiar ɣan phawt tùrin min hrih bawk a. Kan chhiar ɣan ta chu hriat zêl châknain ka khat a. Bible cháng pahnih min hneh zual êm êmtu awm a. Chanchin ɣha Johana ziak ve ve, Isuan, “*Kei hi kawng leh thutak leh nunna ka ni,*” (14:6) a tih leh, “*...tu pawh mi zui chu thimah a léng tawp lo vang a, nunna êng a nei zâwk ang,*” (8:12) a tih te kha a ni a. Baptisma chan ka duh êm êm a; mahse, Corona Virus avànga lockdown lai kha a nih avàngin a theih rih si loh va. Inah Bible chhiarin hun ka hmang zui ta zêl a ni.

Ka nun zawng zawng inthlâkthleng hlawkna chu kum 2021, May ni 18 khán a lo thleng ta a. Zunthlum natna avàngin ka pa a boral a. Hindu dànah chuan nu leh pa ta an boralin fapa upa berin an ruang a hâl ang a, fapa dang te pawhin

puithùna dàn zawm tùr tam tak kan nei a. Mahse, chhúngriah danglamna ka neih tawh avàng leh Baptisma la chang lo mah ila Isua Krista ringa, zuitu ka nih tawh avàngin chûng Hindu dàn te chu ka ti ve duh ta lo va. Mi zawng zawngin ka tih duh loh chhan min zâwt luai luai a. Tawngkam khat chiahin ka chháng a, “*Ka thinlung leh ngaihtuahnate hian tih an duh lo,*” tiin. Ka nu chuan thinrim takin, “*I Pa a ni a, I unaupa tih ang hian thu âwih takin va ti ve mai rawh,*” min ti a. Mahse, a hma aia tléma ring zâwkin, “*Pathian thianghlim, Isua Krista avàngin ka ti thei lo,*” tiin ka chháng leh a. Chu thû ka ká aṭanga an han hriat meuh chuan mi tu pawh mai chu a ṭhávng êm êm vek a, thâwm a reh ṭhup hial a ni!

Ka unaupa leh ka chhúngte dang zawng zawng chuan Baptisma changa Kristian ni vek tawhah min ngai a. Ka pa vuinaa Hindu dante chu ka ti duh lo tlang ta a. Kan ṭhenawm khawvéngte zawng zawng pawhin an hre darh zui a; min hau reng hlawm mai a, in lam boruak pawh a ṭha lo hle a ni. Ka ú leh a ṭhiante chuan *chair*-ah min ṭhuttir a, Hindu Pathiante chanchin min hrilh char char a. A tàwpah Hindu Pathian chibai bûkna thu min sawi luihtir bawk a, chutiang chuan vawi tam tak ka chungah an ti a ni.

Mission Compound lama mi Pi Lalhlunchhúngi leh Rev. B. Zobiaktluanga te chu engkim ka va hrilh ta tawp a. Anni chuan *court affidavit* siam mai tùrin min ti a. Silchar Court-ah chuan Pathian zarah tluang takin *affidavit* ka siam ta a. Mahse ka haw tùr chu tlai dár 5:30 a lo ri tawh a. Covid hri lèn lai a la nih avàngin tlai dár 5:00 thleng chauh bus a awm si a. Ka nan tâk loh avàngin Silchar Mission Compound-a mikhual pandanah chuan ka riak ta a ni.

Hemi zàn hian ka ú-in min rawn *call* a, thinrim takin ka awmna min zâwt a. Ka hlauh êm avàng leh ka zàm nasat êm

avàngin thu dik hrih ngam lovin ka ðhian pakhat piancham lawmnaa awm angin ka insawi ta tawp a. A tûk zíng dár 7:00-ah, zíng inkhâwm neih zawh vêleh ka haw ta a. In ka thleng chu ka pindan chu a lo hnawk nuaih mai a. Ka unaupa chuan thinrim takin min lo hmuak a, ka ðhianpa piancham lawmna thlalâk chu entir tùrin min ti a. Ka phone min chhuhsak zui a, piancham lawmna thlalâk eng mah a awm lo tih a hriat chuan na takin min béng a. Ka khum hnuaia Bible ka thuhrûk chu la chhuakin vawi khat mah chhiar tawh lo tùrin min ti a, chhuatah Bible chu a paih zui a. Bible chu ka chhar a, dawhkànah ka dah leh a. Chu vêleh ka ú thinrim insúm zo lo chuan chhuatah min nam thlu a, min sawisa zui ta a. Bible chu paih lehin, hemi hnu aţang hian Hindu pathiante chungcháng zirtirna nasa taka min pein min sawisa pah ta ziah a ni.

Kum 2021 October thla khán Hindu-te hun pui *Durga Puja* hmanğ tùrin ka putea a rawn zin a. Ka putea hi mi thinchhia leh khauh tak a ni a. A rawn thlen tirh aţangin Bible chhiar lo tùr leh Isua Krista zui lo tùrin thû min pe a, min vau zui nghâl bawk a. ðha takin India chu sakhaw zalènna ram a nih thu te, India ram Dàn pui-ah pawh Article 25 aţanga 28-naah a inziah thu te ka sawi a. Chu chuan ka putea chu a tithinrim êm êm mai a, ka khûp bul chiaha hian na takin min vua a, kár khat chhúng zet chu ka kal ðhat theih loh phah nghe nghe a ni. Ka putea chuan Isua chanchin hrim hrim ka sawi leh chuan min thah tùr thu sawiin min vau a.

Hemi hnu lawk, kum 2021 October ni 15 khán ka ú dawhkanah ka Bible lo let reng chu ka hmu fuh hlauh mai a, rang takin ka la a, ka nroom-ah thuhrûk ka tum a. Mahse ka putea chuan min lo hmu reng chu lo niin - ðawngkam mai bâkah kut thawhin na takin min sawisa a. Tubohva min chhut hlum a tum mék laiin ka nu leh ka ú te chuan rawn hmuin, an rawn dang ta hlauh zâwk a ni. Ka ú chuan min nem sawn

pahin, “He inah hian chêng ve tlâk i ni tawh lo; kan in chhuahsan nán minute nga hun i nei e. I chhuah duh loh chuan i Isua hnênah kan thawn ang che,” min ti a. Ka bag-a min vawm pahin kan in ațang chuan min nam chhuak ta a ni.

In ațanga ka chhuak ta chu, a hma ațanga ka hriat tawh sa leh ka kal tawhna țin a nih avàngin Rev. Vànialchúnga hnên ka pan ta a. A hnên ațangin Baptisma pawh ka chang a. A tûkah Silchar lamah ka kal a, Silchar Mission Compound ka thleng chu ka thla a muang êm êm a ni.

Presbyterian Hindi Bible School (PHBS), Bawngkawna Pathian thu (C. Th.) ka zir chhuaha ka awmna tûr Pathian hnênah ka díł țin a. Lalpan Nu leh Pa ța tak, Rev. Dr. C. Lalhlira te chhúngkua, Leitan South min pe a, duat tak leh hmangaih takin min enkawl a. Ka zir zawhah *private*-a lehkha zir chungin, Durtlang Leitan South chávmin May, 2023 thleng Evangelist hna ka thawk a. Ka chhúngten min bia a. Ka ú-in hna thar a neih avànga an insawn dáwn thû leh an hnêna awm ve tawh tûra minrawn chah tâk avàngin ni 16 June, 2023 khán ka haw thla ta a ni.

Ka chhúngte hian engtik niah emaw chuan ka hmuh ang Pathian nung hi an lo hmuh ve ngei theih hi ka ringin ka beisei tlat a, chu chu ka ățawngțaina a ni.

Chutichuan ka mumangah chuan chu mi (Kristiana) chu tlân ta chiam hian ka hmu a. A in ațanga hla mang lo a thlen chuan a nupui leh a faten an lo hria a, kîr leh tûrin an au chiam țin a; mahsela ani chuan a beng a hup a, “*Nunna! Nunna! Chatuana nunna,*” (Lk 14:26) ti chungin a tlân ta zêl a. Chutichuan hnung lam hawi duh hauh lovin (Gen 19:14) a kal tumna lam chu panin a tlân ta zêl zâwk a.

[KRISTIAN VAN RAM KAWNG ZAWH THU - John Bunyan]

SERMON TLÂKCHHAM HLAU LO RINGTU

Chhiar tùr: Sam 23:1-4

*Rev. Alfred Lalruatfela
Synod Office, Aizawl
Mobile No: 8582992444*

Sam 23-na ziaktu hian a rin Pathian hi a thlamuanpui awm hleuh hleuh ngawt mai - Lalpa avàng chuan “*Ka tlachham lo vang,*” a ti tawl mai a. “*‘Tlachham lo’ a tih hi eng nge a awmzia tak ni ang aw?’*” tiin ka ngaihtuah zui neuh neuh a. ‘*Tlachham*’ hi ‘*nei lo*’ tihna a ni mai em? Nge ‘*Tlachham*’ leh ‘*nei lo*’ hi thil thuhmun ang taka lang, inpersan tak si an ni zâwk? Kan neih loh tam tak hi chuan kan nun a khawih buai lêm lovin, kan mamawh êm êm loh vànga neih ùl kan tih lohte pawh an ni thei a. Kan ‘*tlâkchham*’ meuh erawh hi chuan kan nun a khawih buai a, kan nih tùr mang mang pawh kan nih phâk loh phah ùn. Chuvàngin, tlâkchham neih hi thil hlauhawm leh hrehawm tak chu a ni phawt mai. Chutih rualin, tlâkchham hlauh lutukna hian ringtu nun a tidalin a tidahlau thei a, kan rinna thlengin min sawi nghìnsak nawk nawk cháng a awm; invèn thiam a ùl hle mai.

1. Tlâkchham hlauh-awm loh (Sam 23:1-2): Khawvêla awm kan nih chhúngin ni tin khawsakna, sum leh pai, in leh lo mamawh lo kan awm lo va. Hêng thil neih duhna leh nei tùra ùn la hian kan hmanhlel fo mai. Pathian nèn, a tâwk chauhva kalpui thiam a awm theih laiin, engto leh lutuk a

hlauhawm hle bawk. Hêng thil a ngaihtuah hian Sam ziaktu chuan beràm anga inchanin, amah véngtu chuan, ‘*hlo bet hring dup hmunah a bawhtír ùn,*’ niin a sawi a. Chu mai ni lovin, ‘*chawlhna tui kamahte min hruai ùn,*’ a ti zui a. Hlobet hring hmun zawng tùra vah chiam emaw, tui awm ùn thatna hmun zawng

rêng rênga hmanhlei a tum lo. Amah véngtu, beràmpú zâwk hian a mamawh a hre chiang a ni tih a hria a, chumiah chuan a chàwl a ni ber mai. Thawk lova ei der der a tum a ni lo va; ei leh bàr khawsakna thuah pawh nise Lalpan a hruaina lam a ngai pawimawh ber a ni zâwk. A hriat chian tâk chu - a mamawh hretu hian a mamawh ang tâwk chu a pe zêl ang tih hi a ni.

Pathian hi thlarau lam thil chauhva dàwr tùra ngaih mai hi a awl khawp a. Mahse, Bible hi Genesis aṅanga uluk taka kan chhiar chuan, a tìr aṅang rêngin Pathian hi mihring khawsaknaah a inrawlh nasain, a ngaihtuah hle tih hi dàn (law) hrang hrang a pêkah te hian a lang chiang hle. Lal Isua khân, “*A ram leh a felna chu zawnghmasa zâwk rawh u; tichuan, chûng zawngh zawngh chu a pêk belhchhah dawn che u nia,*” (Matthaia 6:33) tiin Pathian aia khawvêl khawsakna lungkham zâwk lo tùrin min zirtír bawk a. Kan dam chhúng khawsakna thû hi Pathian

engkim neitu leh hretu hian a ngaihtuah tel ang tih hi ring tlat ila. Chu chuan lungkham luat avànga sual leh thil dik lova kan inhnawm hian theihna tam tak lakah min chhan him ngei ang. Mi hausa leh thil ti theite mah dam chhúng khawsak thua kan thlamuanpui a nih chuan Lalpa, lei leh vàn siamtu, min enkawltu, engkim neitu chu kan thlamuanpui tùr a ni dawn lawm ni? Aman min awmpuia, a thu kan zawma, inlaichinna ṭha kan nei a nih pawt chuan ei leh bàr, khawvêl khawsakna lam tlâkchham hi thil hlauhawm a ni lo ve.

2. Tlâkchham hlauhawm chu (Sam 23:3-4):

Setana thiam zawngh tak chu a hlauhawm zâwk min hlauhtír lo va, a hlauhawm lo zâwk min hlauhtír tlat hi a ni. Khawvêl hi kan kum hlunna tùr a ni lo tih Bible-in chiang takin min zirtír bawk mah se, kum hlun tùr ang maia min inngaihtuhtír a thiam êm êm a. Ral leh mai tùr khawvêl hi chatuan daih tùr khawvêl aiin min ngaihluttír fo mai. Tisa

lama tlâkchham hlauhna namén lo min pe a, thlarau lama tlâkchham neih erawh eng hè hù-a ngaih lohna, thlamuanna dik lo min pe fo bawk. Engkim hi sum leh paia innghat ang maiin tânlai khawvêl hian thlirna a nei chho mék a. Sum leh pai chu engkim hlut zâwng tehna a ni ta ber mai. Mahse, he sum leh pai hi engkim a ni hauh si lo! Bumna thang hlauhawm tak a ni thei.

Natna khuma che hlei thei lova mi a awm meuh chuan sum hlutna te, in leh lo ropui hlutna te hi a tla hniam ngâh rawih rawih mai nia. Khawvêla kan luhpui loh chu chhuaupui theih a nih dáwn loh avàngin, miin thihna a hnaih meuh chuan ken tel theih hi a tlém khawp. Damdawi in lût tùr hi han thlir vang vang ila, in lama thil hlu tam tak nei pawhin thawm-hnaw hak thlâk tlém azâwng bâk an keng lût thei lo. An natna a zuala, ICU-a an luh leh pheih chuan hâk thlâk thawmhaw tak ngial pawh an keng lût thei tawh lo. He

dinhmunah meuh hi chuan mihring mamawh hi sum leh pai aiin Pathian leh a thlamuanna a ni Chiang Mai. Chumi tlâkchham chu tlâkchham azawnga hlauhawm ber a ni. Natna hi doctor-ten enkawl thiam viau mah se, thih ngam natna miin a tawh meuh chuan doctor-te thlamuanpui hi a har khawp nia. Thihna lui hi Isua tel lova dai kai pheih chu thil râpthlâk tak a ni ngei ang.

Hêng zawng zawng hi thlir chungin Sam ziaktu chuan a nunna siam thât thìn-tu zârah, *'thihna hlim kaw ruam'* pawh chu zawh mah se, *'thil tha lo rêng rêng ka hlau lo vang'* a ti ngam ngat a. A nuna a dah pawimawh êm êm, a Pathian chuan hun harsa tawp pawh tâwk se, a kalsan dáwn lo a ni tih a hre Chiang êm êm a ni.

Tlipna: Aw le, a chung a kan han sawi tâkte a tang khian eng chu ngei tlâkchham hlauhawma hlauhawm lo tih chu a Chiang Thawkhath àwm e. Khawvêla kan la awm mék

lai hian tlâkchham hlauhawm loh zâwk - khawvêl thil, sum leh pai, khawsakna tlâkchham hlauh luatah tlâkchham azawnga tlâkchham hlauhawm ber mai - Pathian nêna inlaichinna t̄ha hi kan lo tlachham palh hlauh ang tih a hlauhawm khawp mai. Pathian hi a hmasa bera kan dah phawt chuan nunna thûah pawh ni se, mangan leh

thihna ruamah pawh, tlâkchhamna rêng rêng a lo awm si lo va. Amah Sam ziaktu vêkin, ‘*Sakeibaknei vànglaite chu an tlachhamin an ril a t̄am t̄hin a; LALPA zawngtute erawh chuan thil t̄ha rêng rêng an tlachham lo vang,*’ (Sam 34:10) a tih kha.

Lalpan a thû malsàwm rawh se. Amen.

Kristian t̄ha tak pakhat hian Irish (Ireland mi) pakhat, kawthlêr hrang hranga thil zuara vâk vêl t̄hin hi a hmu fuh a, a tì t̄pui luam a. “*Chhandam han nih mai hi a va hluin, a va ropui tak êm!*” a han ti a. Chu Irish-pa chuan, “*Ni khawp mai. Amaherawhchu, chumi tluk bawka hlu chu a awmin ka hria,*” a lo ti tung a.

Ani chuan, “*Chhandamna tlukpui a awm thei êm dâwn em ni? Chhandamna tluka hlu chu eng tak ni ang maw?*” tiin a zâwt lêl nghâl a. Irish-pa chuan, “*Min Chhandamtu nêna kan inthian t̄hatna hi a ni. A thiana min pawm lehzêl hi a hlu êm a ni,*” a lo ti a.

“*Kan Isua ang thian dang rêng
[an awm lo.]*”

“*Amah tluk thian hlu leh rinawm,
Min pui t̄ur kan hmu lo vang.*”

**BUH HMUN ATANGIN
DOIDAM KHUAA RAWNGBÄWLNA**

H. Lalruatkimi, Evangelist

Doidam, Arunachal East

Mobile No: 7005937040

Doidam kua hi Arunachal & Assam Mission Field East, Tirap District chhúnga awm a ni a. Jairampur Pastor Bial chhúnga awm a ni. Nocte hnam an ni a, Nocte ÷awng an hmang a; Hindi leh Assamese an hmang bawk.

Doidam-ah hian Primary School pakhat a awm a. Middle School aṭangin khaw dangah an zir a ngai ÷hìn. A khaw mi tam ber hi lo neia ei zawng an ni a. ÷halaiten khaw dangah hna an thawk a; nu leh pa leh nu-nau chu kuaah an awm a. Ran vulh an uar hle a – ár, kèl, vawk leh bawng an vulh a; an ran vulh erawh an khuahkhirh lêm lo.

Doidam kua hi lal awpna hnuai khawsa an ni a. An lalte inthlah chhâwng kal zêl ang kha an ni a. An pawimawh êm êm a - kua leh tui enkawl na bâkah a khaw chhúnga ram dang mi awm theih leh theih loh thûah ama thu neihna a ni. Doidam kuaah hian véng pahnih – Moite Véng leh Longpa Véng

a awm. Tláng ram a ni a, ramngawin a hual vèl a. Sai hmuh tùr a awm zeuh zeuh bawk. Tui lâk a awm nâ a, dár (iron) a tam deuh avàngin ei leh in tùr chu tuikhura mi an chawi ÷hìn.

A ram mite nèn hian kan inang hle. Kan chawhmeh duh záwng pawh a inang khawp mai a; mahse, téla kan erawh an ei tam vak lo. An hrisêl tlángpui. Nu leh pa te chu ni tin an feh ÷hìn. Min duhsak ve ÷hìn hle a - chawhmehte hi an theih ang ang hi min rawn pe ve ÷hìn. Kan kua aṭanga Km 24-ah chawhmeh an zuk zuar ÷hìn. Ruihhlo a hluar a, kan lal ngei pawh a fihlîm lo. ÷awngṭaipui an ngai hle.

Zu leh sa hi an nuna bet

tlat ang a ni a. Pian champha te, in thar te, kût te hi zu leh sain an làwm òhìn. Zu siam nán pángbâl, buh leh buhtun an hmang òhìn. Kût hi October thlaah an hmang òhìn a. Hmun hrang hranga awmte an haw khâwm a, zu leh sa an tlan òhìn. Inlêngte chu ei tùr an lo hlui baw k òhìn. Ka in kianga an pathian in têah thingkawrawng lian deuh an dah a, chu chu mipahovin an invuak chhâwk tluk tluk òhìn. Zànah lal inah làm an thai a, an hnam thuam kimin an inthuam baw k òhìn.

Doidam khua hi mission hmun thar a ni a, kohhran member pakhat mah la awm lohna hmun a ni. Mahniin quarters-ah ka inkhâwm ve òhìn. Naga Baptist Church erawh in li vêl an lo awm tawh. Doidam khaw mite hi **Rangfrah** sakhaw zuitute an ni a, Kristiante tih dàn hi an la chhâwng nasa hle. Nilai zàn, Inrinni zàn, Pathianni zàn inkhâwm bâkah zing òhngtài inkhâwm te pawh an nei ve. Biak In chowkidar te neiin, Pathianni hian zai leh

òhngtài leh tihdam rawng-bàwna thlengin Kristian-te tih dàn entawnin an ti ve òhìn.

Rangfrah sakhua hi an lâk luhna a la rei lo hle a, sawi thui tùr pawh an hre chuang lo. He sakhaw dintupa, Er. Dr. Latsam Khimhun hi ni 27.2.2023 khán a thi a ni.

‘Rangfrah’ chu ‘Vàn Pathian’ tihna a ni a. ‘Rang’ chu ‘vàn’; ‘frah’ chu ‘pathian’ tihna a ni. Kristian tih dàn leh Hindu tih dàn an la-in an chawh pawlh nasa hle. Kan Pathian biak leh an pathian biak a inan reng thu an sawi òhìn. Isua pawh an hre vek tho va; an pathian fapa niin an sawi baw k.

Rangfrah lem an siam a, an sakhaw hmuchhuaktu hmél ang deuh puttírin in tin deuhthawin a lem/thlalâk an tár a ni. Òhí-ah siamin an awrh baw k a, “*Kristianten Isua lem leh kraws lem in tára, in awrh ang hi a ni e,*” min ti.

Pathian thu te ka han hirih ve òhìn a. Anni chuan heti

hian an sawi ðìn, “Kristian chuan ram dang Pathian alâwm in biak. Ram dang aţangin Pathian thû an rawn hrilh che u a. Pathian tak tak in be lo. India chuan mahni ram pathian ngei an bia,” tiin min hnial ðìn a. “Isua pawh hi kan pathian fapa a ni,” an ti bawk.

Anni chuan an hnam/an khaw sakhua an la be bawk a. June thla Pathianni hmasa berah *Puja* an hmang ðìn a, an la urhsùn hle ðìn. Inrinniah in tinin inthâwina tùr – Ár, a báwmah an dah a. Pangpar te dahin báwm pawl an chei a. Mipahovin chu chu mau tlâwnin an zâwn a. Tichuan, ramhnuai a an inthâwina inah an zuk inthâwi ta ðìn a; a sa erawh chu inah an hawn thung.

Hetiang hunah hian mipa chiah an kal ðìn. Pathianniah chuan tu mah bengchhen loh tùr a ni a, thâwm dim hle tùr a ni. Hmarcha ràwt pawh an phal lo a ni (*ri siam thei a nih vàngin*). Chuti lo chuan an

pathiannu Dirty Ma (Aural) kha a thin a rim ang a, thil ðha lo tak a rawn thlentír tùrah an ngai a; an hlau êm êm a ni.

Hemi ni atán hian buhtunin zú an siam ðheuh va. In tinin tlai lamah zú leh sa-in an làwm ðìn. Inrinni zàn dár 11:00 aţangin Thawhţanni zing dár 5:00 thlengin khaw luhna leh chhuahna zawng zawng an khâr vek a; luh leh chhuah phal a ni lo. Pathian-nia inkhâwm pawh a rem lo. An pathiannu tihlung-awi loh an hlau hle a ni.

Kei ngei pawh Pathian-nia inkhâwm lo tùr leh a rì-a ðawngţai lo tùr leh zai lo tùrin min ti a. Hmun danga kal chhuak rih tùrin min ti a; mahse, awm ka duh thû ka hrilh a. Mahni pindanah fianrial hun ka hmang ta zâwk a. Buaina erawh Pathian zarah ka tâwk lêm lo.

Kristian hi an ngaithei lutuk lo. Tûna ka awmna (quarters) hi an pathian in kalkawng a ni, an ti a. ðawngţai te hian an thin a rim

êm êm ðhìn. “I Bual In hi kan pathianin rim chhia a ti,” te an rawn ti a. A cháng leh, “I kawtah Mandir a awm a, i in bulah kan pathian In (Pang) a awm bawk a. Kan inkalh,” te an rawn ti a.

Heti hian ka chháng ve ðhìn a: “Kristian kan nih hma chuan keini pawhin nangmahni ang tho hian ka ti ve ðhìn a. Pathian dik tak kha kan la hre lo va. Mahse Sâp missionary-te khan Pathian dik tak, Isua chanchin min rawn hrih ta a. Pathian dik tak kan hriat chinah chuan pathian lem kan biak ðhinte chu kan kalsan a, Pathian tak chu ringin, Kristian kan lo ni

ta ni,” tiin. Tawng ka la thiam vak lo nèn, ðhahnemngaih a na duh hle.

A ram mite an rawn léng lût ve ðhìn a. Beisei loh deuhvin, Bible min rawn dí hi an awm ve leh zeuh ðhìn. A tam zâwk hian ziaak leh chhiar an la thiam lo a ni. Rawngbàwlna kawngah hian mihring taka dodàlna a awm lutuk lo va; thlarau indona erawh a nasa hle thung a ni.

Kohhranhote Doidam khaw tána ðhahnemngai taka min lo tawngtaipui tùrin ka sáwm tak meuh che u a ni. Lalpan malsáwm che u rawh se.

*Juda maichàm chungá,
Ran thisen luang tawh chuan,
Rilru a thlamuan zo lo va,
Sual kai a tibo nâng.*

***Vàn Beràmno zet hian,
Ka sual zawng a kalpui;
Krista inthâwina thisen chuan,
Sual ser a tireh thei.***

DHANIAKHALI KOHHRAN RAWNGBÀWLNA

*Linda Zonunsangi, Evangelist
Dhaniakhali, Calcutta Field
Mobile No: 7585845679*

Dhaniakhali Kohhran hi Calcutta Mission Field, Serampore Pastor Bial chhúnga mi a ni a. Kum 2006-ah khán a ram mi (*local worker*)-in bul ÷anin, mi in luahin an inkhâwm ÷hìn a. Pathian hnathawh lang zêlin, kum 2017 khán Aizawl Venglai Kohhranin Biak In ÷ha tak (20x30 ft) min rawn saksak a. Pathian malsàwmna nasa tak dawngin, kan Biak In neih saah kan len tâk loh avàngin (12x20)-in kan zauh leh hial a ni. Heti chung hian kohhran ni pawimawhah chuan ka la leng chuang lo a ni. Ni 4.12.2022-ah kohhran puitling (*Church Court*)-ah hlàn kai niin, a *fellowship* hrin zínga pahnih pawh kohhran puitlinga hlàn kai an ni tel ve tawh bawk.

÷awng÷ainaa tui leh tél (bottle-in) hlan thianghlim hi kan rawngbàwlna hmanraw pawimawh berte zínga mi a ni. Kan inkhâwmna hmun hrang hranga mi min hìp khâwmsak-tu pawimawh ber a ni hial àwm e. Tui leh tél kan lo hlan thianghlim hi mihring leh ran, an thlai te tán damdawi ah an lo hmang ÷hìn a ni.

House prayer, group prochar, home visit tein hun kan hmang ber a. Group prochar (a huhova feh chhuah)-ah hian hmun hrang

hrangah *Bible tract* semin, kan inkhâwmnaa lo tel ve tùrin kan sáwm nghâl ÷hìn a. Anmahnin an duh phei chuan ÷awng÷aisakna leh Pathian thu sawi nán kan hmang nghâl ÷hìn. Pathianin mite thínlungah hna a thawk a, Pathianni tin deuh thaw hian mi thar an rawn inkhâwm ve ÷hìn. Inkhâwm bàn apiangin damlo ÷awng÷aisakna hun hman ÷hìn niin, damlo rawn zàwn luh te pawh an awm fo a ni. Mi 15-30 vèl ÷awng÷aisak tùr kan nei ve reng ÷hìn bawk. Thawktute hi tihdam

rawngbàwlna nei kan awm hran lo va; amaherawhchu, miten an beisei an hmuh zêl theih nán kohhranhote nasa lehzuala min ÷awngtaipuina kan díl leh che u a ni.

Pathian zarah hma kan sâwn ve zêl a. Kum 2022 phei kha chu Kohhranhote hnatlángin Biak In zauh hna leh *verandah* siam kan thawk ve nasa hle a. Hei mai ni lovin, kohhran thlarau lam nun ÷han lenna atána pawimawh êm êm – member-te a÷angin thu sawi, inkhâwm kaihhruai leh chanvo hrang hrang ti thei mi eng emaw zât kan nei ve ta hi kan va lâwm êm! Tin, keimahnin kan tih theih loh - Pulpit set kimin Field-in min rawn pe hlauh mai a, kan lâwm hle. Kan mamawh êm êm - Biak In zauh thar *ceiling* siamna tùr Saron Veng Kohhranin min rawn pe leh bawk a, kan kohhran a tiphuisuiin, kan lâwm tak zet zet a ni.

Kohhran member pawh kan pung ve zêl a, tânah hian member 189-ah hian 159 hi

dàn zawhkim an ni ve tawh a ni. Pathianni inkhâwm hi a tlángpuiin mi 100 vêl kan ni ÷hìn. Kan kohhran member tam zâwk hi hmeichhia an nih bâkah kum upa lam zêl an ni a. Ziak leh chhiar thiam lo an tam avàngin kohhran inrèl-bàwlna lamah erawh kan la pachhe deuh.

Dhaniakhali Kohhran hian Pathian malsàwmna kan dawng nasa hle a. Kohhran kan inlungual bâkah thilpêk pawh kan phâk tâwkin ÷ahnem kan ngai ve a ni. Kristian chhúngkua 24 awm mékin in-awm pawlhna (Hindu sakhua nèn) In 97 kan ni chungin Pathian ram ip petu chu chhúngkaw 40 vêl kan ni a. Kan sum thawh khâwm hi a number-in tam vak lo mah se, an phâk tâwk tak meuhva an thawhna hian a tiropui êm êm a ni. Buhfaithàm pawh mi 45 vêlin thla tin an ÷hâm ve ÷hìn.

Pathiannah vawi khat Biak Inah kan inkhâwm ÷hìn a. Sermon, Sunday School, testimony, làwmthu sawi leh ÷awngtaì rual kan neih ziah

thin avàngin kan inkhâwm hian dárkár hnih ațanga dárkár thum vêl hun a awh tláng-pui. Biak Ina inkhâwm thin te hi khaw hrang hrang ațanga rawn kal an ni a, a hla ber chu 40 km vêl ațangin a ni.

Kan inkhâwmna thin hi an *verandah*-ah a ni tlángpui hlawm a. Inkhâwmna hmun tûr min petu an awm zêl mai te hi kan lâwmin, a ropui kan ti hle. Hmun hrang hranga

kan inkhâwmna hi Dhania-khali Kohhran min tichaktu leh than lenna kawnga kan hmanraw pawimawh berte zing a mi a ni mék a ni.

Kohhranhoten Pathian hnênah làwm thu min sawipuiin, hma kan sawn zêl theih nána min lo ațawng-țaipui zêl tûrin kan ngèn mawlh mawlh che u a ni. Pathianin malsàwm zêl che u rawh se.

America rama an sipai hotu pahnihte chu Rél pindan pakhatatah hian mûk takin an inkàwm a. Lal Isua ringtu ni lo mah se Lal isua chanchin mak tak chanchin an sawi tui hle mai a. Pakhat zâwk, General Lew Wallace-a (1827 - 1905) chu Lal Isua chanchin behchhana nula leh tlangval inhmangaihna chanchin ngaihnawm tak buatsaih ni sela a hralh a tlâk hle a rinawm thu a sawi a. A ținpa, Colonel Robert G. Ingersoll-a (1833- 1899) chuan, “*Chumi ziaktu tûr chu nangmah ngei hi i ni. Ngun takin a chanchin zir Chiang la. Miten a Pathianna chungcháng an sawi zawng zawng paih thla vek thei tûrin țin han la la; tichuan, a nihna dik – mihring pangngai ve mai a nihzia hi a lo lang Chiang dâwn asin,*” a lo ti nghâl vat a.

Chu chona chu chhángin General Lew Wallace-a chuan chu Mi mak tak chanchin chu a han zir Chiang țin ta a. A bèl Chiang tial tial a, mihring pangngai a nih lohzia a hmu Chiang tial tial ta mai a. A tàwpah chuan làwm taka țin zawih zawih chungin, “*He Mi hi Pathian Fapa a ni ngei mai,*” tiin Rom Sipai Za Hotu ang main Lal Isua nihna ropui tak chu a puang chhuak ta a. ‘BEN HUR’ tih lehkhabu ropui tak bâkah, a *film* hmuhnawm leh hlawhtling tak chu a lo piang ta a ni.

RANGKACHAK BUHPHAL KENGIN

*R. Lalropuia, Office Assistant
Guwahati, AMF
Mobile No: 8249303349*

Covid-19 hri pui léng avànga hun eng emaw chen, missionary Refresher Course *training* kan neih tawh loh hnuah, ni 2-26.5.2023 khán neih a ni a. Ka thil tawn ðhenkhat karawn tár lang ang e.

Vai velh bá ka nei: ðum khat chu Permanent Missionary WhasApp Group-ah ‘Refresher Course la *training* lo nia kan hriat te’ tiin, Pu T. Lalchhuangliana, Supervisor of Schools, SMB (SoS)-in hming *list* arawn *post* a. Fiamthu ti tak deuhvin, “*Ka la training lo va. Vai velh bá ka ngah tawh riau mai a, min lo hriat ve theih chuan a làwmawm khawp ang,*” ka ti a. Ni 16.3.23-a *order* lo chhuakah chuan ka hming chu a hmasa berah a awm vàng mai a. *Training*-ten eng nge an tih ðhin ka hre chiah lo nân, ‘an duat a, an ei a ðha thei ðhin khawp mai,’ an tih ka hria. Kei hi thil tih tùra phûr viau zêl mai chi ka ni ve a. Phûr tak chuan *training* hun chu ka ngâk ta a. Thil inhriat

tawn nân *training* tùr WhatsApp Group siam ila a ðha ang, tiin ni 23.3.23 khán group ka siam a. Kan hmang ðangkai phian mai.

Ka rin ai daihin: Kan *routine* anrawn *post* ta. ‘Inkhâwm loh zàn apiangin chapel-ah inkhâwm tùr’ anrawn ti. Keini chawlhkár khata wavi khat chiah inkhâwm ðhin kan ni a. ‘Zíng dár 9:30 Devotion aţangin tlai dár 3:05 thleng kan inchei ang a. Zan tin Chawlhni thawmhnaw nèn maw? Ka va huphurh tehlu em! Thla khat chhúng deuh thaw nalh nilèn zankhua mai tùr chu aw!’ ka ti rilru a.

A hun a lo thleng ta! ‘Mawng a kham em em’ tih hian a hrihlfiah zo lo.

Ngaithlatu ṭha tak nih tùr tih te chu min la zirtír bawk sí.

Kan ṭan ta: Kei nakkum chiah hun (*service*) nei tawh ka ni a. Lecturer ṭhenkhatin, ‘*Training ve a ṭûl emaw ni?*’ te min lo ti vei ráwl nèn. College inenkawl na dàn ka puange, an ti. Fencing-a láwn liam rual kan awm lo va kan inhriat laiin, làwn liam thu te an sawi a. Hèi ha, hùi ha!

Subject ṭhenkhat chu *resource person*-in an thiamin an tui bawk a, kan hlâwkpuì khawp mai. A ṭhen erawh chuan an kalpah a, kan hlâwkpuì lêm lo; kum dangah chuan ruai nawn tawh lo hrâm se han tih deuh rum rum te pawh ka nei.

Ka hlâwkpuì deuh bera ka hriat chu Kohhran tlawha kan chhuak kha a ni. Rawngbàwl na *report* leh *sermon* kan chang ṭhìn a. A lo dawngsawngtu lamin an hlâwkpuì emaw ka hre lo. Rawngbàwlpuite *testimony* leh *sermon* nung tak tak khân min tiharh (*refresh*) ṭha khawp

mai. Kohhran tlawhah duhthusàm lo deuh chu a awm. Group khatah mi pasarihte kan awm a, Pathianni wavi hnih hun min siamsak a. Kohhran ṭhenkhatin hun khat - Pathianni chawhnu chauh te min lo pe a. Testimony sawi tùr leh sawi duh ngah vek kan ni a. Chanvo insem dàn hriatthiam a har duh angreng khawp mai. Tûk tin Devotion-ah rawngbàwl na *report* ngaihthlâk khân min châwm khawp mai bawk.

Mini Sports: Rilru tak chuan, ‘*Ve zêl a. Senior (MUP member ni pha chin) tawh lamah han sports te chu,*’ ka ti deuh va. Sports atán ni khat hun hman a ni a, a nuam ve phian mai.

Mini Sports-ah hian group li-ah kan inṭhen a. A san dàn indawtin - 1. Rev. Chhuahkhama Group 2. Rev. Liangkhaia Group 3. Rev. Dr. Zairema Group 4. Rev. Dr. Lalsawma Group te kan ni.

Inelna chi hrang hrang

indoor leh *outdoor games*-te neih a ni. MTC Principal, Rev. Dr. C. Lalramchhanan min ho mai ni lovin, a ùl dàn azirin boruak tizângkhai (*dek-light*) tùrin a uang vêl thiam a, Sports hlimawm tak kan neih phah.

Outing: Outing atán ni khat ruat a ni a. Hawi thaw-venna hun min siamsak a, a ÷ha phian. Kan la hmuh ngai lêm loh, Lalsavunga Park-ah kan kal a, mit a tlaïn thlan kan titla nasa ringawt pawh kha *vitamin* ÷ha tak a ni àwm e. Kan hlimin, nuam kan ti tláng viauin ka hria. Bus pakhata chuang ÷heuh ÷heuh, a ÷then Lalsavunga Park-a kan kal laiin, a ÷then chu Lallianvunga Park-ah te an lo kal chu niin! Tîsa leh thlarau lamah *refresh* chikimin min lo tiharh (*refresh*) a ni ber e. Kan hotute hian ruahman dàn dàn pawh an thiam bawk a, ka velh báho pawh ka theih-ngihl vek mai.

Tum ka nei: Thil tum neiin ka kal a. MTC aṅanga Biak In lamah kàwna kala,

insawizawi (*morning walk*)-a kal kual hi a remcháng hle dáwnin ka hria a. Tûk khatah wawi khat te, a chángin wawi hnih wawi thum te kan kal kual a. Zíng ṅawngṅai inkhâwm kal kim ka tum bawk a. Taksa bawrhswàwmna avàngin Synod Hospital, Durtlanga ka awm tâk avàngin *training* chhúngin ka tum ka tihlawhtling thei ta lo.

Mission Vengthlang: Inkhâwm a nuam ÷hìn khawp mai. Kan mikhual lo va, neitu nihna rilru min puttír thiam. Zíng ṅawngṅaia mi 74 lai mai kan han kal te, thil pêk mai ni lo, kan tána tûk tin maia ṅawngṅai ÷hínte bula awma han ṅawngṅai mawlh mai kha a nuamin, a thlamuanthlâk.

Farewell: Hemi ni-a Registrar, Rev. Lalawmpuia thu sawi mawlh mai hi, a ÷hain kan lâwm tláng hle. Tûn ṅum *training*-te danglamna -

1. An hmél ÷hat dàn leh chhiat dàn a inkhairual tláng. Thla han lâkpui tùr bîk an awm lêm lo.

2. Chhuah dáwn zàna 'Lungphâng rêng rêng suh ka lo haw thuai dáwn,' ti awm chhun an ni.

3. *Training* mi 383 zingah Reception & Ushering an la zeì lo ber àwm e. An nui vur vur a, thla an la leh tawp òhìn.

4. An inlungualin, an inngaina hle.

Board Secretary thu sawi: Farewell ni-a, Synod Mission Board Secretary, Rev. R. Lalmingsanga thu sawi, a òhain, a pawimawh ngang mai. "Pesbyterian Kohhran hi ramthar vei Kohhran kan ni a. Kan missionary-te va in-khâwmna Kohhran Uplate kan sáwm che u a, hlim takin in lo kal mai a. Hei hian ramthar vei kan nihzia a tilang. Hna pawimawh kalsan hi Lal Isua vâng a ni. 'Tu pawhin mi zui a duh chuan mahni hrehawm pawisa lovin ni tin a kraws puin mi zui rawh se,' a tih kha. Mahni inngaihtuah chang lova Isua leh a rawngbàwl hna number 1-a daha, mahni thil òtùl chu No. 2-ah dah tùr a ni.

"Tawngtai tlaivàr kan rawt a. 'Tu nge fatu ang - Ar sa nge vawk sa?' kan ti a. Chung lam hi a lâwm ang em aw? 'Kei chu tlaivàr thei ka ni lo, chuti khati,' kan ti. Mahni inngaihtuah chang lova amah leh a rawngbàwl hna dah pawimawhin, a ram leh a felna zawng hmasa ila. A pêk belhchhah thleng tùr hian kan zui lo fo thin, a nuam chin chawimawi hlawh chinah kan tàwp fo thin. Ti mai mai pawhin a thên ve mai mai theih. Pastor rawngbàwl na pawh hi mi sawisel kai lovin a tlingtlâk theih.

"Missionary pawh hi min koh anga thawk loin tlingtlâk mai theih a ni. Hla taka Isua zui chuan a âw kan hre pha lo òhín. Min zui a duh chuan mahni hrehawm pawisa lovin, mahni inhre chang lovin Isua zui tùr. Kan kal darh leh dáwn, ti mai maia thawk lovin; thawh sèn loh Lalpan min pe a ni. Tih tak tak pawhin kan thawk séng lo. Mahni inngaihtuah chang lovin òhahnem ngai takin mahni thawhna i pan òtheuh ang u," tiin.

Thu dang: Kum lama a upa ber lo nih tâkah chuan rawngbàwlpuite leh *resource person*-te leh kan hotuten min hrethiam hlein ka hria. Duhsakna chi tin réngin min duhsak a. Vànram nun kan tem lâwk ni tein ka hre thìn. Mahni chaw eina thleng sil zêl tùr a lo ni a. Nuho mawlh an fel. ‘Paho khân thleng sil tawh suh u, kan lo sil zêl ang,’ an han ti mai chu. Khawvêla music mawi ber a niin ka hria. Hospital aṅanga ka chhuah tûka, chaw ei dawhkàn wavi thum bénga min lo dawngsawngte kha áw! Ka thinglung phêkah dai ngai tawh lo tùrin **hming min sign-sak** ka ti lo thei lo.

Mawng vawm bá: Pi V. Lalremruati, Asst. Head-mistress, Rowlands Memorial High School, Karimganj mawlh mai hi a lo ngaihsanawm. ‘Mawng vawm bá’ tih hla a phuah a, a la zai thiam viau lehngâh. Lalpan *talent* tha tak a pêk hi tipunga vawng nung zêl tùrin duhsakna ka hlàn bawk e.

MAWNG VAWM BÁ

- V. Lalremruati

1. *Khawngaih rawngbàwl hna Lal*
[tána thawktute,
Rál rèl kalsiam zir tùrin;
Tlang tin leh mual tin ata,
Siang kan lawi e, MTC rúnah.
2. *Hei hi maw an sawi mawng*
[vawm bá,
Rál rèl zir bing han ṅan meuh chu;
Chhùnni leh zàn biak bûk dawh
[remah,
Sír sâwn tawlh remin ni kan vui e.
3. *Chhùnni liamin a her zêl e,*
Then ni káwlah her chhuak
[dawn ta!
A léng lâwk mang e aw,
[suihlung,
Intawng leh ang aw - Retreat-naah.
4. *Kei ka hmunah, nang i*
[hmunah,
Puan ven sawi chhîng ang aw,
[Lalpa tán;
Chu tin Lalpan min awmpui zêl ang,
A zau zêl ang kan Pathian ram.

Chanvo hrang hrang:
Kan *training* chhúngin hetiang hian chanvo te insem a ni.

Mess manager - Pu R. Lalropuia; Common room I/c Pu M.B. Lalţanpuia; Social work I/c- Pu R. Lalfakzuala; Chapel I/c-Pu A. Ralliansanga; Tui I/c-Pu Saingura Sailo (Thlahtute aţanga PHE an ti); Electric I/c-Pu Ramesh Lalfala; Medical I/c Pi Lalengzuali & Pi C. Lalhmangaih-zuali; Sports I/c-Pu Lalramthanzawna; CR at n Pi Lalchamliani. Kan *training* chh ngin kan chanvot   a takin kan hlen chhuak a, a l wmawm khawp mai

Nghilh rual loh: Pi Maengi te  hian d n mawlh mai hi - ei rawngb wl an thiam  m  m mai a. Bai, buhchiar, b wl.  , bawng sa *roast* phei chu *cial* rem rem tak a ni. Lung an tichhe rum rum z wk.

Upa L. Ramthanga, Mission Vengthlang, Farewell Ni-a, a thu sawi mawlh mai hi. Kan CM Pu Zoramthanga ka hria a, min hriat ve loh av ngin ka vui lo. Kan Missionary senior-te hm l hriat ka ni hi ka inchnuagin ka l wm.

Rangkachak buhphal kengin: Inngai tak leh inthlahlel tak chungin ni 26.5.2023 t k huan ei khamah mahni seh seh mual hranah tiin kan in hen darh ta sung sung mai. Eng tikah tak d r ang intawng leh ang i maw?

Pi Aruati duhais min Retreat-naah kan int wk kh wm ta lo a nih pawhin, kan tum v n nuamah **Rangkachak buhphal kengin** kan la int wk kh wm leh d wn nia. AMEN.

Mihring chu

- *Hm na inngaitl wm tak kha a lo chapo ta viau mai.*
- *Hm na mi rilru  a tak kha mi r l ching tak a lo ni ta.*
- *Hm na inpe tak kha a lo inthlahdah ta.*
- *Hm na  awng tai mi tak kha a khawv l mi ta hle.*
- *Hm na mi dangte hmangaihtu kh n mi dangte a  ts k ta.*

Isua Krista chu niminah n n, vawiinah n n, kumkhua pawhin a pangngaiin a awm fo vang (Heb 13:8).

RAMTHAR RAWNGBÀWLNA ṬHUANG THUM (Threefold Mission Strategy)

- Ṭhen Khatna -

Upa Dr. L.N. Tuanga
Mission Veng
Mobile No: 9436141207

December 28, 2022 (Nilai) zàn khán, 2022 NILAI LEH BEIHRUAL THUPUI tàwp ber, MISSION HMATHLIR kan zir a. A bu ziaktu khân kan Kohhranin hma kan lo lâk tawh dàn kawng nga-in fel takin a rawn chhawp chhuak a nih kha. Tichuan, Thupui Hawngtuin hun a hman hnuah, sawi ho a ni a. Kan Biak Inah chuan Executive Secretary i/c Ramthar leh Secretary, Synod Mission Board lo ni tawh leh sawrkár hnathawk pension tawh (Central Service mi), a hun laia a thawhna hmuna kan kohhran dinna kawnga hmahruaitu pawimawh takten an sawi hlawm a. Hêng mite thu sawi hian ka rilru a hruai nasa hle a – sawi ve tùr ka ngaihtuah chhuak uai uai mai a; mahse, hun a kal thui tawh avàngin ka sawi ve hman ta lo a ni.

He thu, a bu ziaktuin MISSION HMATHLIR a rawn tih hi, ka rilru ka lo sèn ve fona a ni a. Thupui ka rawn tàrah khian, Sâp ṭawngin – *bracket* chungah – ‘*Mission Strategy*’ ka rawn ti a; ṭhenkhat tán, he ṭawngkam hi, a ṭangkai mai thei. Ka hriat chhuah pakhat chu - kum 1984-a missionary thawk laite Aijal Theological College, Mission Vengthlanga kan inkoh khâwm ṭum khân –

ka khaihlak laia Synod Ramthar office-a ka bun ve lai kha a ni a. Khatih laia Ramthar lam enkawltu, U Ngura (Rev L.N. Ralte) nèn khân thu zia (paper) kan buatsaih ve ve kha a ni a. Ka zia ve chu ‘*Mission Strategy*’ tih a ni.

Hemi zàn (28.12.2022) inkhâwma ka rilrua a lo lan dàn angin thupui pawh khi ka han chhawp chhuak a ni – ‘Ramthar Rawngbàwlna

ṭhuang Thum' tiin. Chûng chu hêngte hi a ni a:

1. THAWK RAWH
2. THAWHPUI RAWH
3. THAWHTÍR RAWH

Heti hian a Chiang riauvín zuk hria ia! Sawi fiah deuh i han tum dáwn teh ang.

1. THAWK RAWH: Hei hi a hmasa ber leh a bul ber kan ti thei ang. Hei hi chu 'keimahni kohhran ngei leh kan mi rawihte ngei hian, kohhran sum leh hmanrua hmanng ngeiin, mission hna, ramthar rawngbàwlna hi kan thawk tùr a ni,' tih sawi chhuahna a ni. Chu chu ngai pawimawhin, ṭhahnemngai takin, keimahni ngeiin, kan thawk tùr a ni. Kan Lal Isuan, a zirtírte hnêna thû a pêk (Great Commission) – kan hriat tlàn ṭheuh – “*Khawvêl zawnng zawnngah kal ula, thil siam zawnng zawnng hnênah chuan Chanchin Ṭha hi hril rawh u*” (Mk 16:15) tih te, “*Chutichuan, kal ula, hnam tina mi zirtírahte siam ula, Pa leh Fapa leh Thlarau Thianghlim hmingah chuan*

baptis ula, thû ka pêk zawnng zawnng che u pawm tùrin zirtír rawh u” (Mt 28:19-20) tih te, “*Pain kei mi tír ang bawkin ka tirh che u hi*” (Jh 20:21) tih te leh “*Thlarau Thianghlim chu in chung a lo thlen hunah thiltihtheihna in la nei ang; tichuan, ... káwlkil thleng pawhin ka thuhretute in ni ang,*” (Tirh 1:8) tih te hi, kan hnêna Lal Isua sawi anga pawm thlapa, ngai pawimawhin kan thawk tùr a ni. Keimahni ngeiin kan theih tâwpin kan thawk tùr a ni. He thû hi ka han dah hmasa ber a ni. Hei hi ngaih pawimawh hmasak bera, dah pawimawh hmasak ber reng tùr a ni ang. Hei hi buaipui tham tak a ni a; a kalhmang leh a tih dàn tùr lam chu hetah hi chuan sawi zui sèn a ni lo – sawi kher pawh a ṭûl hran lo vang a. Hei hi kan kohhranin kan tih mék a ni a; kan Lalpa thû âwihin kan thawk mék a ni.

2. THAWHPUI RAWH: Ramthar rawngbàwlna (*mission*) hna hi kohhran mala thawh sèn leh thawh zawh mai chi a ni lo va; kohhran

dang, mi dang leh páwl dangte thawhpuia, thawh ho a ngai êm êm a ni. Bible cháng inhmeh tak han tàr lan ka duh chu: *“In hriat tirh ni ațangin tûn thlenga Chanchin Țha hril hna mi thawhpui thin avàngin”* (Phil 1:5) tih hi. Hei hi Tirhkoh Paulan Philippi khuua kohhrante hnêna làwm thû a sawina (Bible lehlin thar 2005)-a mi a ni. He laia țawngkam ‘thawhpui’ tih hi ka han tàr lan chhan chu a ni a. Tirhkoh Paulan Chanchin Țha hril hna a thawhnaah, *‘an hriat tirh ni ațangin’* Philippi kohhran mite hian, an thawhpui nghâl a nih chu. Mi mal emaw, kohhran mal emaw, páwl mal emaw chauhva Chanchin Țha hril hna – ramthar rawngbàwl na hi – thawh chi a ni lo va; thawh ho chi – țang hova beih chi a ni.

Hei hi a pawimawh khawp mai a, a nih dân tùr rêng pawh niin a lang, Lal Isua zia leh Chanchin Țha zia nèn pawh a inrem thlap kan ti thei ang chu. Tûnlai khawvêlah pheih chuan a ni

lehzual, kan ti thei hial àwm e. Kohhran leh mission páwl hrang hrang khawvêlah tam tak a ding tawh a, a pung mék zêl bawk a; chûngte nêna thawh ho chu kan tihtùr pawimawh tak a ni. Hei hi pawmin keimahni kohhran ngei pawhin hma a la mék hi a làwmawm a; he kawng hi chak zâwk leh awmze nei zâwka kalpui zêl pawh kan tum niin a lang a; a làwmawm khawp mai.

Keima hriat veah pawh, ramthar rawngbàwl na lamah hian, kan kohhran hian kum 50 chuang lai, mission páwl dang a lo thawhpui tawh a ni. Chûng zingah chuan, *Inter-serve (International Service Fellowship – a hming hmasa, Bible & Medical Missionary Fellowship International, a put lai ațangin)* leh CWM (*Council for World Mission*) te hi kan chhungkuaa kan tel vena a ni nghe nghe. Thawk khat lai pheih kha chuan CWM-ah hian Mizo missionary an tam ber hial a nih kha! Tûn hnu hian kan awm ta mang lo va. Hêng páwl pahnih bâk hi

kan thawhpui theih tùr chi leh kan thawhpui mék, mission páwl tam tak, India ram chung leh khawvêl pum huap pawh a awm a ni.

Tûnah hian kan Synod hian Partnership Committee rawn valh lianin, Department pakhat mai hnuaiia dah tawh lovin, Moderator Chairman-na hnuaiia a rawn dah chho ta hi a làwmawm hlein ka hria. Duh thû han sâm ta ila, he Partnership Committee pawh hian Ramthar Rawngbàwlina lam hi dah hmasain ngaih pawimawh berah nei ta sela, Mission páwl leh Kohhran, Partners atána a pawmte pawh, Ramthar Rawngbàwlina lama thawhpui tùr leh thawhpui theih ni zêl ta se – a va ùangkaiin a va hlâwk dáwn êm! Hêng partners (thawhpuite) nèn hian kawng hrang hrangin kan thawk ho ang a – thawktu te, sum te, thiam thil chi hrang hrang te leh thawhna hmun leh thawh dàn chungchángah te leh a ùl apiangah – kan inpui tawnin kan thawk tlang ang a; a va sawt nasa ngai dáwn êm!

Kawng hi a kaw deuh ruakin a hriat a ni, ti rawh u. A phurawm khawp mai. Thawhpui rawh tih hi ngai pawimawh ila, chak tak leh thatho takin hma i la zêl ang u le. Thawhpui tùr thlan chungchángah chuan fimkhur leh, a theih chin china duhtui pawh, a pawimawh tih han sawi tel hram ila. Sawi tùr leh ngaihtuah zui tùr a tam khawp mai a; mahse hei hi, tûna tán chuan, duh tâwk rih mai ta ila.

3. THAWHTÍR RAWH:

He ùthen thumna thupui ùawngkam hi a ngaih-mawh-awm êm lo vang chu maw. Ramthar rawngbàwlinaah hian mi dangte – mi mal, páwl leh kohhran – kan thawhtír a ngai a ni. Eng tin nge ni ang? Bible chang thlawh chhan tùr han tár chhuak hmasa leh ila. “Thû chu hril rawh; a hunah te, a hun lovah te pawh bei zêl rawh; ... engkimah fimkhur la, hrehawm tuar la, Chanchin Ṭha hriltu lam hna thawk la, i rawngbàwlina kha hlen rawh.” (2 Tim 4:2-50). Hei hi Tirhkoh Paulan, rinnaa a fapa, a rawngbàwlpui Timothea a

fuihna a ni. Amah ramthar rawngbàwlnaa thawktu ʔangkai tak a nih angin, Paula chuan. mi dang, Timothea pawh chu a thawhtír a ni. Hei hi a chhinchhiah tlâkin a entawn tlâk hle a ni. Awle, eng tin nge, tute nge, kan kohhran hian, Ramthar Rawngbàwlnaah hian, kan thawhtír ve tak ang le? He zawhna hi kawng hrang hrangin a chhan theihin a rinawm. Tûnah hi chuan kawng nhih chauhvin chhan kan tum dáwn a ni:

3.1 Hlawh pèk Ngai lote

Thawhtír: Thawh dàn tùr kan han duan ʔhuang khatnaah khi chuan ramthar rawngbàwlnaa thawktu zawng zawngte chu kohhran mi rawih – kohhran lâk leh chher leh chàwmte vek ni tùra ngaih an ni. An hlawh leh enkawlna zawng zawng pawh kohhran mawhphurhna liau liau a ni a. Hetiang a nih avàng hian, hetiang záwng hi chuan mi tam tak tirh chhuah pawh a hautakin a sènsothlâk êm êm a; tlin a harsa a ni. Kan kohhran ngei pawh hian mamawha a inhriat zât leh

thawktùra inpe zawng zawng chu a la thei mai tawh bîk lova, lâk zât tùr pawh tuk a ngai hial tawh zâwk a ni. Inpe leh thawk duh leh inhuam zawng zawng kan la thei lo hi pawh kan ti deuh mai thei a; mahse a tih ngaihna dang a awm miao si loh chuan, kan pawm thiam a ngai àwm e.

Tûna kan han sawi tum hi chu keinin kan chàwm leh hlawh kan pèk ngai lova mi ʔha leh chhawr nahawm tak tak, ramthar rawngbàwlnaa thawhtír dàn chungcháng a ni ta a ni. Hei hi *‘Intodelh Missionary’* kan ti mai ang a; hetiang mi thawhtír hi tûna sawi kan tum chu a ni. Sâp ʔawngin *‘Tentmaker Missionary’* an ti (*Hei hi Mizo ʔawng chuan Puan in siamtu Missionary tihna a ni – teh daih a! Mahse a chhan a awm a. Han sawi zêl ila*). He hming hian Bible-ah ʔan chhan fel tak a nei a; chu chu hei hi a ni: *“Tin, Paula chu chu mite hnênah chuan a thleng ta a, tin; an hnathawh ang thawk a nih avàngin a hrawn a, an hnênah a thawk ve ʔhìn a; an hna-*

thawh chu puan in siam a ni a. Tin, Chawlhni apiangin inkhâwmna inah khun takin thû a hril thìn a, Judate leh Grik te chu thlêm thlûk a tum thìn a” (Tirh 18:3-4). Heta Paula thlenna te hi Akuila, Juda mi leh a nupui Priskili te an ni (ch 2). Tichuan, Akuila leh Priskili te nupa nèn Paula chu puan in siamin a thawk thìn a, Chawlhniah chuan thû a hril thìn a nih chu – chutianga a tih chuan mahni intodelhin, tu mah tihautak lovin a awm a; Chanchin Ṭha a thlâwnin a hril thei ta a ni. Kan chian tlàn nán heti hian han sawi zawm zêl ila:

Tirhkoh Paula (*Saula an tih kha*), Thuthlung Thar missionary hmahruaitu ber kha, Antiokei khua aṭangin Barnaba nèn tirh chhuah an ni a (Tirh 13:1-3). A tírtu kohhran khán hlawh pein an châwm zui hran lo tih a chianna pakhat chu kan han sawi tâk (Tirh 18:3-4) thû khi a ni. Amah ngei pawhin a sawi chhuak nual a; entír nán

1 Thes 2:9 & 2 Thes 3:8 te en ila. Chiang taka a sawi chhuahna chu 1 Kor 9:1-18 hi a ni. Hetah hian tu ma chàwm leh hlawh pêk ni lova, athlâwna Chanchin Ṭha a hril kha, Paula hian a ngaihlu êm êm tih a chiang hle a ni. Cháng 15-naah chuan “*Ni-mahsela, kei zawngin chûng chu pakhat mah ka hmang lo a ni; ka chung a chutiang in tih nán hêng thû hi ka ziak a ni hek lo; tu pawhin ka chhuan hi eng mah lova an siam ai chuan, thi mai ila ka tán a ṭha zâwk si a,*” a ti ta hial a nih hi! Tirhkoh Paula kha Intodelh Missionary (= Tentmaker Missionary) a lo ni reng a nih chu! Aw le, kan sawi tum chu a chiang tâwk tawh bawk àwm e; duh tâwk dáwn ila. Paula te hun lai leh tûnlai khawvêl c hu a inang lo nasa tawh hle a. Tichuan, Hlawh pêk Ngai lote Thawhtír tûr chuan kohhranin eng tin nge hma a lâk ang?

(Thla lehah chunzawm tur...)

RAMTHAR FEH

1. Field hming : Tripura Mission Field
2. Khua : Takarjala (Khumulwng Pastor Bial)
3. Tlawh hun : Ni 6.4.2023-8.4.2023
4. Tlawhtu : Mission Vengthlang Kohhran
5. Kal zât : Mipa – 10; Hmeichhia-1
6. Tlawh chhan : Good Friday hmanpui
7. Senso : ₹ 42,490

8. **Làwmawm lam:** Ni 6.4.2023 zíngah Mission Vengthlang kawnah Upa K. Lalremruata, Ramthar Committee Vice Chairman-in ÷awngtâina hun a hmang a. Dár 4:30-ah Takarjala panin motor pathum hmangin kan chhuak a, kan kalna tùr hi Aizawl aṭangin Km 330 vêla hla a ni. Tluang takin kan kal a, Agartala thlen hma, Takarjala péngah NI. Lalfakzuali Chawngthu, Evangelist-in min lo hmuak a. Khumulwng-ah Bialtu Pastor, Rev. Sanjit Debbarma quarters-ah chhang leh thei tui te ei leh inin kan chàwl a (Pastor te nupa hi Mizo ÷awng thiam tak an ni), Takarjala chu dár 5:00 vêlah kan thleng. Zàn dár 7:00-ah kan inkhâwm a. Inkhâwm hruai leh thuhrii chu Takarjala Kohhran aṭanga hman a ni a; keini lamin kan kal dàn chanchin tlángpui kan sawi bawk. An ÷awng hman tlánglâwn ber chu Kokborok a ni a. ÷awng kan inhriat tawn loh avàngin kan inbe thei lo a ni ber mai, Evangelist, NI. Lalfakzualin ÷awng a let zêl a, harsatna erawh kan nei lo. Inkhâwm bàn hian Kohhranin kan puala zànrìah an buatsaih kan kíl ho va; kan la ei ngai loh an hnam chawhmehte pawh min hlui tel a, kan ei tuiin, kan tlai hle.

Ni 7.4.2023 (Good Friday) Pathian Biak inkhâwm hi zíng lam dár 10:00-ah ÷an a ni a. Upa K. Lalremruatan thuchah a sawi a, a kalten zaipáwlin Pathian fakna hla kan rem bawk. Zàn lam inkhâwmah Pu R. Sangkhuman, 'Isua thlànah an zalh ta' tih thupui hmangin thuchah a sawi a, inkhâwmah hian hla

pathum zaipáwlin kan rem a; sawi tawh angin thu sawi hi NI. Lalfakzualin a let ðhin a ni. Pathian fakna hla hi anmahni ðawngin an sa a, Kristian Hla bu aþanga lehlin eng emaw zát an nei bawk. Biak In chhúngah hian pheikhawk an bun lût lo va, inkhâwm hruaitu ðhutna tih loh chu ðhutthleng a awm lo; chhuatah Silpaulin phahin, chutah chuan an ðhut mai tùr a ni. Inkhâwm an la thutak a, khaw lum hnuaiyah pawh muthlu an awm lo, an entawn tlâk hle. Inkhâwmnaah hian an mi duhsakna lantír nán an hnam mipa diar hlu tak 'Risa' min pe ðheuh va, kan lâwm hle. Keini lamin an Kohhran hnênah ₹10,000 kan hlàn. Hêng bâkah hian mi mal ðhahnemngai ten khuang changkâng tak leh thilpêk dang Kohhran tán an pe bawk.

Takarjala Kohhran dinhmun hi tlém han sawi ila. January ni 1, 2012 hi Takarjala Kohhran din ðan huna chhiar a ni a. Preaching Station-a ðanin tûnah hian Branch Church-a ni tawh a. Kan tlawh lai hian Kohhran member 39, Dàn zawh kim 32 an ni. Kohhran chhúngkua pariat; inawm pawlhna chhúngkua pathum an awm bawk. Biak In pawh anmahni pualin an nei tawh a ni.

Ni 8.4.2023 zíngah thovin kan insiam a, thingpui in zawhah ðawngðai rualna hun hmangin, dár 6:00 vèlah Takarjala kan chhuahsan a. Hmanhmawh vak lova kalin tluang takin tlai dár 6:30 vèlah Aizawl kan thleng. Pathian hruaina changin Ramthar feh programme tluang taka kan hmang thei hi min hruaitu Pathian hnênah làwm thû kan sawi a ni.

Dr. Jasper Rongura, Ramthar Ziaktu

November 2022 khán North Hollywood (USA)-a mi pakhat chu doctor lem changa damlo tam tak a lo enkawl ðhin avàngin man a ni a. Thubuai rip tak tak awrhtír a ni a, a hremna a nêp lovin a rinawm.

Ringtu lem chan te, piangthar lem chan te, thi reng sia nung hming put te hi Pathian huat záwng a ni. Kan sim loh chuan hremna kan tâwk ngei ang. "Chutichuan, i thu dawn leh ngaihthlâkte kha hre reng la, pawm la, sim rawh" (Thu puan 3:3).

MEMBER THAR 2023

	Field	Hawn Kum	BS/AS/FS/Director	Jan-Jun 2023
I. HOME MISSION				
1	Home Mission North	1949	*Rev. R. Lalhminganga	26
2	Home Mission South	1987	Rev. H. Lallanzara	22
II. NORTH EAST REGION				
1	Arunachal 'E'	1991	Rev. R. Vanlalruata	26
2	Arunachal 'N'	2016	Rev. Lalthanhawla	35
3	Arunachal 'W'	2001	Rev. Malsawmtluanga	58
4	Assam	2008	Rev Billy Lalrinchhana	30
5	Barak Area	1975	Rev. Lalrintluanga Ngente	82
6	Karbi Anglong	1989	Rev. R. Lalthapauia	70
7	Tripura	1986	Rev. H. Lalrinsanga	437
III. CENTRAL REGION				
1	Delhi	1988	Rev. Laltharzuala	93
2	Jharkhand	2008	Rev. Dr. C. Lalthanzara	343
3	Calcutta	1988	Rev. J.C. Lalramliana	354
4	Lucknow	1999	Rev. Dailamthanga	30
5	Nepal	2000	Rev. Vanlahruaia	81
6	Odisha	2016	Rev. Lalrintluanga	39
7	Patna	1999	Rev. K. Vanlahhriata	100
8	Siliguri	1988	Rev. Lalrinfela Pachuau	57
IV. FIELD PUITLING LO, HMA LÄKNA LIAN				
1	Masihi Sangati	1979	Rev. Zochhuanmawia	3179
2	Cambodia	2010	Rev. Benjamin Lalrinmawia	
			BELH KHAWM	5062

*Home Mission North bian botu branpa nei levin, Pispui bian a enhawl a ni.

Masihi Sangati Hruaitute
Tuikual Pastor Bial

Ni 2-4.6.2023 khán Devasora, Home Mission South-ah feh chhuah leh Free Medical clinic neih a ni a, pantu an thahnemngai hle. Puankhai, Kalapani, Malsuri, Bandiasora leh Devasora ațangin Missionary pariat kal khawmin, he hun hi hman a ni.

Winchester Boarding, Cachar Kahrawt leh Tlangpui khua te hian Missionary hmasaten huan thlaia intodelh tura thahnemngai taka an lo fuihna zawmin tûnah hian - Kuhva, lakhuihthei, lamkhuang, thingfanghma leh an thlai neih apiang a hmunah vaihovin an leisak zêl a ni. Kum 1966-ah khán hêng hmunahthe hian *concrete building* hmuh tur a la awm meuh lo. Tûnah chuan *concrete building* a ni deuh vek tawh a ni. Hei hi an huan thlai ațanga an indodelh tâk vâng a ni.

SMB Secretary, Coordinator leh Driver te Cachar-ah

If not delivered please return to:
 The Manager
 Ramthar Chanchinbu
 Synod Office, Aizawl, Mizoram
 India. Pin-796001

To,
